

(۵) کمیسیون می تواند، در مورد استفاده از سیستم الکترونیکی و تکنالوژی بایومتریک با وزارت ها و ادارات دولتی و غیر دولتی ذیربط تفاهمنامه ها را عقد نماید.

(۶) کمیسیون نمی تواند، بعد از اعلان تقویم انتخاباتی لوایح و طرز العمل های مربوط را تعدیل نماید، لوایح و طرز العمل های جدیدی که مطابق احکام این قانون وضع می گردد از این حکم مستثنی می باشد.

وظایف و صلاحیت های رئیس کمیسیون

۷- ماده بیست و یکم:

(۱) رئیس کمیسیون آمر اعطای کمیسیون بوده، دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- ریاست از جلسات کمیسیون.

۲- رهبری و مدیریت فعالیت های کمیسیون.

۳- نمایندگی از کمیسیون در ادارات ذیربط داخلی و خارجی.

(۲) در غیاب رئیس کمیسیون، وظایف و صلاحیت های وی را معاون اجراء می نماید.

دارالانشای کمیسیون

۸- ماده بیست و دوم:

(۱) کمیسیون به منظور پیشبرد امور اداری و اجرایی دارای دارانشاء می باشد که در رأس آن رئیس قرار دارد.

(۲) رئیس دارالانشاء حسب احوال از میان اشخاص مندرج فقره های (۳ و ۴) ماده سیزدهم این قانون از طرف رئیس جمهور تعیین می گردد.

(۳) دارانشاء دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تهیه و ترتیب پلان ها، لوایح و طرز العمل ها و ارائه آنها غرض تصویب به کمیسیون.

۲- تهیه و ترتیب تقویم انتخاباتی و ارائه آن غرض تصویب به کمیسیون.

۳- تهیه و ترتیب فهرست کاندیدان در انتخابات مربوط و فهرست نهائی ثبت نام رأی دهندگان و ارائه آن غرض تصدیق به کمیسیون.

۴- تعیین و تشخیص مراکز ثبت نام رأی دهی، محلات رأی دهی و شمارش آراء و ارائه آن غرض تصدیق به کمیسیون.

۵- برنامه ریزی کمپاین معلومات مدنی و آگاهی عامه در سطح کشور.

۶- آموزش و ارتقای ظرفیت کارکنان دائمی و مؤقت انتخابات در زمینه طرز استفاده از تکنالوژی معلوماتی و بایومتریک.

۷- تطبیق پلان های عملیاتی، اداری، بودجوی و مدیریتی انتخابات.

۸- مواظبت از اجراءات بی طرفانه، قانونمند، مسلکی و به موقع دفاتر ولایتی و ارائه گزارش در زمینه به کمیسیون.

۹- ارائه گزارش به کمیسیون در رابطه به تطبیق مراحل تقویم انتخاباتی و نشر آن بعد از تأیید کمیسیون از طریق رسانه ها.

۱۰- انجام سایر وظایف مطابق احکام این قانون، قوانین و طرز العمل های مربوط.

(۴) دارالانشاء از اجراءات خود نزد کمیسیون مسؤول می باشد.

استخدام کارکنان دائمی و مؤقت

۹- ماده بیست و سوم:

(۱) کارکنان دائمی دارالانشاء و دفاتر ولایتی کمیسیون طبق طرز العمل خاصی که از طرف کمیسیون و کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی مشترکاً تصویب می گردد، از طریق رقابت آزاد استخدام می گردند.

(۲) کارکنان مؤقت انتخابات در مراکز و محلات انتخاباتی، مطابق طرز العملی که از طرف کمیسیون وضع می گردد، توظیف می شوند.

(۳) کارکنان دائمی و مؤقت انتخابات مکلف اند، وظایف محوله را با بی طرفی کامل انجام دهند.

(۴) کمیسیون، کارکنان دائمی و مؤقت انتخابات را در صورت نقض احکام این قانون از وظیفه منفصل و حسب احوال غرض تعقیب عدلی به مرجع ذیصلاح معرفی می نماید.

ایجاد و ترکیب کمیسیون مرکزی شکایات

۱۰- ماده بیست و هشتم:

(۱) به منظور رسیدگی به اعتراضات و شکایات ناشی از تخطی، تخلف و شناسایی جرایم انتخاباتی، کمیسیون مرکزی شکایات مطابق احکام این قانون ایجاد می گردد.

(۲) کمیسیون مرکزی شکایات مرکب از پنج عضو می باشد که از طرف رئیس جمهور حسب احوال با نظر داشت احکام مندرج فقره های (۳ و ۴) ماده سیزدهم این قانون تعیین می شوند.

(۳) رئیس جمهور از میان اشخاص مندرج فقره های (۴ و ۵) ماده سیزدهم این قانون که دارای تحصیلات عالی در علوم حقوقی یا فقهی بوده و بیشترین آراء را دارا باشند، پنج نفر را به حیث اعضای کمیسیون شکایات، با رعایت ترکیب قومی و جنسیتی حد اقل یک زن برای دوره اول به ترتیب ذیل تعیین می نماید:

۱- سه عضو برای مدت پنج سال.

۲- دو عضو برای مدت سه سال.

(۴) اعضای کمیسیون شکایات برای دوره های بعدی طبق احکام مندرج این ماده برای مدت پنج سال تعیین می گردند.

(۵) به منظور تأمین شفافیت بیشتر در رسیدگی به اعتراضات و شکایات ناشی از تخطی و تخلف انتخاباتی، حکومت می تواند، در تفاهم با سازمان ملل متحد دو نفر از متخصصین بین المللی امور انتخابات را به عضویت کمیسیون مرکزی شکایات بدون حق رأی تعیین نماید.

(۶) اعضای کمیسیون شکایات برای دوره های بعدی نیز تعیین شده می توانند.

تعیین معاون و منشی کمیسیون مرکزی شکایات

۱۱- ماده بیست و نهم:

(۱) کمیسیون شکایات دارای رئیس، یک معاون و منشی بوده که از میان اعضاء توسط خود آنها از طریق انتخابات آزاد، سری و مستقیم و با اکثریت آراء به ترتیب ذیل تعیین می گردند:

۱- رئیس کمیسیون شکایات برای مدت دو سال.

۲- معاون و منشی کمیسیون شکایات برای مدت یک سال.

(۲) اعضای کمیسیون شکایات مکلف اند، رئیس، معاون و منشی کمیسیون شکایات را در خلال مدت دو روز بعد از منظوری تقرر، انتخاب نمایند.

(۳) حدود وظایف و صلاحیت های معاون و منشی کمیسیون شکایات در لایحه وظایف داخلی، تعیین می شود.

(۴) احکام مندرج مواد پانزدهم، شانزدهم، هفدهم، هجدهم، بیست و چهارم و بیست و پنجم این قانون در مورد رئیس و اعضای کمیسیون شکایات نیز قابل رعایت می باشد.

کمیسیون های ولایتی شکایات

۱۲- ماده سی و یکم:

(۱) به منظور رسیدگی به اعتراضات و شکایات ناشی از تخطی، تخلف و جرایم مربوط به انتخابات، کمیسیون های ولایتی شکایات، یک ماه قبل از ثبت نام رأی دهندگان و کاندیدان ایجاد می گردد.

دارالانشای کمیسیون مرکزی شکایات

۱۳- ماده سی و دوم:

- (۱) کمیسیون مرکزی شکایات دارای دارالانشاء می باشد که در رأس آن رئیس قرار دارد.
- (۲) رئیس دارالانشای کمیسیون مرکزی شکایات حسب احوال از میان اشخاص مندرج فقره های (۳ و ۴) ماده سیزدهم این قانون از طرف رئیس جمهور تعیین می گردد.
- (۳) دارالانشاء وظایف خود را مطابق احکام این قانون، سایر قوانین و طرز العمل های مربوط، اجراء نموده و نزد کمیسیون مرکزی شکایات مسؤول می باشد.

استخدام کارکنان دائمی و مؤقت

۱۴- ماده سی و سوم:

- (۱) کارکنان دائمی دارالانشای کمیسیون مرکزی و دفاتر ولایتی شکایات، طبق طرز العمل خاصی که از طرف کمیسیون شکایات و کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی مشترکاً تصویب می گردد، از طریق رقابت آزاد استخدام می گردند.
- (۲) کارکنان مؤقت دارالانشای کمیسیون مرکزی و دفاتر ولایتی شکایات، مطابق طرز العملی که از طرف کمیسیون مرکزی شکایات وضع می گردد، توظیف می شوند.
- (۳) کارکنان دائمی و مؤقت دارالانشای کمیسیون مرکزی و دفاتر ولایتی شکایات مکلف اند، وظایف محوله را با بی طرفی کامل انجام دهند.
- (۴) کمیسیون شکایات کارکنان دائمی و مؤقت دارالانشاء و دفاتر ولایتی شکایات را در صورت نقض احکام این قانون از وظیفه منفصل و حسب احوال غرض تعقیب عدلی به مرجع ذیصلاح معرفی می نماید.

شرایط کاندیدان عضویت شورای ولسوالی و شورای قریه

۱۵- مادهٔ چهل و یکم:

شخصی به عضویت شورای ولسوالی یا شورای قریه کاندید شده می تواند که علاوه بر شرایط رأی دهنده دارای شرایط ذیل نیز باشد:

۱- حداقل سن بیست و پنج سالگی را در روز کاندید شدن تکمیل نموده باشد.

۲- حداقل خواندن و نوشتن را بداند.

تعیین کرسی به شورای ولسوالی

۱۶- مادهٔ شصت و یکم:

(۲) حداقل (۲۵) فیصد کرسی در هر شورای ولسوالی برای کاندیدان زن اختصاص می یابد. در صورتی که کاندید زن وجود نداشته باشد یا در فهرست کاندیدان تعداد کافی زن موجود نباشد، کرسی یا کرسی های اختصاص یافته به زنان در همان حوزه انتخاباتی خالی باقی می ماند.

کمیسیون به اسرع وقت ممکن برای پر کردن کرسی یا کرسی های خالی، انتخابات مجدد را در همان حوزه انتخاباتی برگزار می کند.

تعیین کرسی شورای قریه

۱۷- مادهٔ شصت و چهارم:

(۲) حداقل (۲۵) فیصد کرسی در هر شورای قریه برای کاندیدان زن اختصاص می یابد. در صورتی که کاندید زن وجود نداشته باشد یا در فهرست کاندیدان تعداد کافی زن موجود نباشد، کرسی یا کرسی های اختصاص یافته به زنان در همان حوزه انتخاباتی خالی باقی می ماند.

کمیسیون به اسرع وقت ممکن برای پر کردن کرسی یا کرسی های خالی، انتخابات مجدد را در همان حوزه انتخاباتی برگزار می کند.

فهرست کاندیدان

۱۸- مادهٔ هفتاد و چهارم:

(۲) اشخاصی که در مورد فهرست ابتدائی کاندیدان اعراض داشته باشند، می توانند اعتراض خویش را در خلال سه روز کاری بعد از نشر آن به کمیسیون شکایات ارائه نمایند.

این اعتراضات مطابق طرز العمل مربوط مورد رسیدگی قرار می گیرد.

(۳) فهرست نهایی کاندیدان بعد از رسیدگی به تمام اعتراضات توسط کمیسیون مرکزی شکایات از جانب کمیسیون به نشر می رسد. این فهرست با رعایت احکام این قانون غیر قابل تغییر است.

برداشتن مواد تبلیغاتی

۱۹- ماده هفتاد و نهم:

کمیسیون، (۴۸) ساعت قبل از روز انتخابات، جهت برداشتن مواد تبلیغاتی که در صد متری مراکز رأی دهی به نمایش گذاشته شده باشد به کاندیدانی که مواد تبلیغاتی مربوط به آنها باشد، دستور می دهد.

حقوق و مکلفیت ناظر و مشاهد

۲۰- ماده هشتاد و سوم:

(۱) ناظر و مشاهد داخلی دارای حقوق ذیل می باشند:

۲- نظارت از تخصیص و انتقال مواد انتخاباتی، باز شدن مراکز و محلات رأی دهی، جریان رأی دهی شمار آراء، درج نتایج در فورم، قرار دادن فورم نتایج در خریطه مخصوص، محلات نگهداری مواد انتخاباتی، باز شماری آراء، محل دریافت خریطه های مخصوص (انتک) و مرکز ملی جمع بندی آراء.

(۵) هرگاه ناظر و مشاهد حین شمارش آراء حاضر نباشند، مسؤول مرکز رأی دهی به شمارش آراء اقدام نموده، عدم حضور ناظر و مشاهد را در ژورنال ثبت می نماید. در این حالت آرای محل، زمانی معتبر شمرده می شود که شکایت در مورد آن درج نشده باشد.

شمارش آراء

۲۱- ماده هشتاد و پنجم:

(۱) شمارش آراء در محل رأی دهی و در حضور ناظرین صورت می گیرد.

(۲) کمیسیون نتایج اولیه، قسمی و ابتدایی شمارش آراء را با تفکیک محل، مرکز و حوزه انتخاباتی، مطابق تقویم انتخاباتی اعلام می نماید.

(۳) مسؤول مرکز رأی دهی مکلف است، فورمه های نتایج شمارش آراء را حداقل در ده نقل ترتیب و طور ذیل اجراءات نماید:

۱- اصل آن را در خریطه های محافظتی به کمیسیون می فرستد.

۲- یک نقل آن را در داخل صندوق رأی دهی می گذارد.

۳- یک نقل آن را در مرکز شمارش آراء نصب می نماید.

۴- دو نقل آن را به کمیسیون ولایتی شکایات تسلیم می نماید.

۵- یک نقل آن را به نامزدی که بیشترین آراء را در آن محل کسب نموده است، می دهد.

۶- چهار نقل آنرا به نمایندگان نهاد های ناظر و رسانه همگانی می دهد.

(۴) کمیسیون ولایتی شکایات مکلف است، در صورت تقاضا، کاپی فورمه های نتایج را به دسترس کاندیدان حوزه مربوط یا ناظرین آنها و مشاهدین قرار دهد.

(۵) نحوه شمارش آراء در طرز العمل جداگانه تنظیم می گردد.

ارائه گزارش

۲۲- ماده هشتماد و نهم:

(۱) کمیسیون مکلف است، از تمام روند انتخابات قبل و بعد از برگزاری انتخابات، اعلام نتایج ابتدائی و نهائی انتخابات و مصرف بودجه مربوط را از طریق رسانه های همگانی به مردم گزارش ارائه نماید.

(۲) کمیسیون در نشست مشترک هیئت اداری مجلسین شورای ملی که رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی خرنوال، رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و رئیس کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی نیز در آن حضور داشته باشند، گزارش اجراءات سالانه خود را ارائه می نماید.

تصمیم کمیسیون مرکزی شکایات

۲۳- ماده نود و سوم:

(۱) تصمیم کمیسیون مرکزی شکایات در رابطه به رسیدگی به اعتراضات و شکایات انتخاباتی، نهایی می باشد، مگر در حالات ذیل:

۱- حذف نام کاندید از فهرست کاندیدان.

۲- ابطال آرای یک مرکز یا حوزه رأی دهی.

(۲) هرگاه کمیسیون، تصمیم کمیسیون شکایات را در حالات مندرج فقره (۱) این ماده رد نماید برای حل اختلاف، هیئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو کمیسیون ایجاد می گردد.

هیئت مختلط، اختلاف را مورد بررسی قرار داده در زمینه تصمیم اتخاذ می نماید. این تصمیم نهائی می باشد.

(۳) هرگاه هیئت مختلط نتواند، اختلاف نظر را رفع کند در این حالت موضوع به محکمه اختصاصی احاله می گردد.

(۴) ستره محکمه به منظور رسیدگی به اختلاف مندرج فقره (۳) این ماده، محکمه اختصاصی را حسب احوال در مرکز و ولایات ایجاد می نماید.

(۵) محکمه اختصاصی قضایای احاله شده را با رعایت تقویم انتخاباتی به اسرع وقت مورد رسیدگی قرار می دهد.

(۶) فیصله محکمه اختصاصی در زمینه قطعی و نهائی می باشد.

(۷) کمیسیون، کمیسیون شکایات و سایر نهاد های ذیربط مکلف اند، با محکمه اختصاصی همکاری نمایند.

ابطال رأی

۲۴- ماده نود و چهارم:

(۴) هرگاه اوراق رأی در یک محل یا محلات و یا مرکز رأی دهی، بیشتر از تعداد رأی دهندگان شامل فهرست آن باشد، آرای مربوط به آن محل یا محلات و یا مرکز باطل گردیده در این صورت کمیسیون، انتخابات را در آن محل یا محلات و یا مرکز، در خلال مدت هفت روز مجدداً برگزار می نماید.

(۵) در صورت خدشه دار شدن اصول عادلانه بودن، سری بودن و مستقیم بودن انتخابات در یک حوزه انتخاباتی، کمیسیون مرکزی شکایات می تواند، انتخابات آن حوزه را باطل اعلام نماید.

در این صورت کمیسیون در خلال مدت پانزده روز انتخابات مجدد را در حوزه مذکور برگزار می نماید.

وضع و نشر لوایح، طرز العمل ها و رهنمود ها

۲۵- ماده یکصد و هشتم:

(۱) کمیسیون و کمیسیون مرکزی شکایات مکلف اند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، لوایح، طرز العمل ها و رهنمود های جداگانه را وضع و نشر نمایند که در مغایرت با احکام این قانون نباشد.

ماده دوم:

فقره (۳) در ماده هفتم، فقره (۳) در ماده نهم، فقره (۳) در ماده هجدهم، فقره (۷) در ماده چهل و چهارم و فقره (۷) در ماده نود و یکم قانون انتخابات ذیلاً ایزاد گردد:

ایجاد مراکز رأی دهی

۱- ماده هفتم:

(۳) نیرو های امنیتی موظف، مکلف به تأمین امنیت مواد انتخاباتی حین انتقال به دفاتر کمیسیون و مراکز رأی دهی طبق طرزالعملی که از طرف کمیسیون وضع می شود، می باشند.

هماهنگی میان ادارات

۲- ماده نهم:

(۳) کمیسیون و کمیسیون شکایات مکلف اند، به منظور انتخابات شفاف و عادلانه زمینه همکاری و هماهنگی میان ادارات ذیربط را فراهم نمایند.

مکلفیت اعضای کمیسیون حین تصدی وظیفه

۳- ماده هجدهم:

(۳) اعضای کمیسیون مکلف اند که حین اجراءات و اتخاذ تصمیم مستقلانه عمل نموده و تحت هیچ گونه نفوذی قرار نگیرند که استقلالیت کمیسیون را خدشه دار نماید.

محدودیت برای کاندید شدن

۴- ماده چهل و چهارم:

(۷) کاندیدان کرسی های شورای ولسوالی و شورای قریه از حکم مندرج فقره (۱) این ماده مستثنی بوده، میعاد مبارزات انتخاباتی ایشان در رخصتی های قانونی محاسبه می گردد و در صورت برنده شدن از وظیفه استعفاء دهند.

درج و ثبت اعتراض و شکایت

۵- ماده نود و یکم:

(۷) کاندید و یا نماینده آن می تواند در سه روز بعد از اعلان نتایج ابتدائی، اعتراض یا شکایت خود را در کمیسیون شکایات ثبت نماید.

ماده سوم:

احکام فقره (۵) ماده شانزدهم، فقره (۲) ماده سی ام، کلمات (و شورای ولسوالی) از عنوان و متن ماده چهارم، جمله (و تصامیم کمیسیون شکایات نهائی می باشد) از اخیر فقره (۲) ماده چهل و چهارم و جمله (و حق اعتراض و شکایت را به کمیسیون شکایات دارا می باشند) از فقره (۳) ماده هشتاد و سوم قانون انتخابات حذف گردد.

ماده چهارم:

این تعدیل، ایزاد و حذف، از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

ACKU